

## QA's voor publicatie

### Algemeen

#### **Waarom worden deze maatregelen nu genomen?**

De Europese Commissie heeft in september 2022 via een derogatiebeschikking vereist dat Nederland aanvullende maatregelen neemt om de waterkwaliteit te verbeteren. De waterkwaliteit in Nederland voldoet nog niet overal aan de normen, waaronder die voor stikstof en fosfor. De aanwijzing van de nutriënten verontreinigde gebieden komt dus voort uit de afspraken in de derogatiebeschikking. In die beschikking stonden ook de maatregelen voor de nutriënten verontreinigde gebieden omschreven, zoals het sneller afbouwen van het gebruik van extra dierlijke mest en de verlaging van de totale stikstofgebruiksnorm met 20% in 2025.

#### **Hoe kun je zien of een NV-aanwijzing van toepassing is?**

Op de website van RVO kan iedere ondernemer zo snel mogelijk na publicatie van de regeling raadplegen of zijn/haar percelen in een NV-gebied of een derogatievrije zone valt. Het gaat om elk topografisch perceel dat voor de helft of meer in zo'n gebied of zone ligt. In deze gebieden gaan met ingang van 1 januari 2024 aanvullende maatregelen gelden.

#### **Wanneer is bekend of percelen in een NV-gebied liggen?**

Bij de nog te publiceren regeling in december 2023, worden kaarten bijgevoegd waarop op perceelsniveau te zien is of betreffend perceel in een NV-gebied ligt. Uiterlijk half februari kan de boer dit ook raadplegen op *Mijnpercelen.nl*.

#### **Wat betekenen de nieuwe maatregelen?**

Vanaf 1-1-2024 enkele reeds bekende maatregelen op derogatiebedrijven in alle NV-gebieden:

- Versneld afbouwpad derogatie
- Eisen voor het scheuren van grasland (alleen toegestaan in het voorjaar, met uitzonderingen voor graslandvernieuwing en bloembollenteelt)
- Verplichting tot inzaai van een vanggewas na maïs.

Aanvullend nieuwe maatregelen op alle bedrijven in alle NV-gebieden:

- Graduele verlaging stikstofgebruiksnorm ten opzichte van de norm in 2023:
  - 2024: 5%
  - 2025: 20%
- Voor gebieden waar alleen fosfor probleem is zal in de loop van 2024 bekend worden of alternatieve maatregelen zullen worden ingevoerd als alternatief op (een deel van) de verhoging van de korting naar 20%.

#### Grondwaterbeschermingsgebied:

In grondwaterbeschermingsgebieden die liggen in NV-gebieden aangewezen vanuit verontreiniging van grondwater geldt vanaf 1-1-2024 op percelen in deze gebieden een verlaging van 10% van de stikstofgebruiksnorm. Vanaf 2025 geldt hier de 20% verlaging van de stikstofgebruiksnorm, zoals die in alle NV-gebieden geldt.

#### Zone van 250 meter rondom Natura 2000-gebied:

Bedrijven die percelen hebben die in een zone van 250 meter rondom Natura 2000-gebieden liggen, kunnen voor deze percelen in 2024 en in 2025 niet langer een derogatie krijgen.

#### **Mijn perceel ligt slechts deels in een NV-gebied/grondwaterbeschermingsgebied/zone rondom een Natura 2000 gebied. Wat betekent dit?**

Bij alle maatregelen geldt dat percelen die voor minimaal 50% in de NV-gebieden, grondwaterbeschermingsgebieden of in de zone van 250 meter rondom een Natura 2000-gebied liggen, in hun geheel tot dat gebied worden gerekend.

#### **Wanneer gaan de maatregelen in?**

Per 01-01-2024.

**Tot wanneer gelden die maatregelen? Kunnen gebieden in de tussentijd aangewezen worden als niet meer met nutriënten verontreinigd?**

De aanwijzing van NV-gebieden en de maatregelen in deze gebieden gelden in ieder geval in 2024 en 2025. Samen met de sector wordt gekeken welke maatregelen de sector zelf kan nemen om de waterkwaliteit te verbeteren, zodat het areaal NV-gebieden in de toekomst afneemt. In de toekomst moeten we opnieuw bekijken of en hoe de aanwijzing voor NV-gebieden wordt vervolgd. Dit zal onderdeel worden van de gesprekken over het 8<sup>e</sup> Actieprogramma Nitraatrichtlijn.

**De gegevens die nu gebruikt worden dateren uit 2013. Waarom? En als je andere, recente gegevens zou gebruiken, levert dat dan een ander beeld op?**

In de afstemming met de waterschappen is gesproken over de gegevens die worden gebruikt voor de aanwijzing van de NV-gebieden. Daarbij is afgesproken dat de aanwijzing in alle gebieden in Nederland wordt gebaseerd op een uniforme, landelijk beschikbare dataset.

Voor de aanwijzing van de NV-gebieden wordt allereerst bepaald of het water wel of niet vervuild is. Hiervoor is gewerkt met de gegevens van rapportagejaar 2023 waarbij de gegevens van de laatste meetjaren zijn gemiddeld (voor de meeste gevallen 2020, 2021 en 2022). Dit zijn de meest recente beschikbare gegevens.

Daarna wordt bepaald wat de bron is van de vervuiling het water, dit kunnen diverse bronnen zijn. Landbouw is één van de bronnen. De belasting vanuit de landbouw wordt bepaald op basis van uniforme data die landsdekkend beschikbaar zijn. Dit is gedaan met de modelresultaten van Groenendijk et al., 2016 (WUR rapport nr. 2749 ). Het betreft gegevens over de periode 2010 – 2013.

Sommige waterschappen hebben wel meer recente gegevens. Betreffende waterschappen hebben bij deze actualisatie echter ieder hun eigen methode gebruikt. Meer recente landsdekkende data zijn nu niet beschikbaar.

Ten behoeve van het 8<sup>e</sup> AP zullen de gegevens geactualiseerd worden. Een actualisatie van de bronnenanalyse betekent niet persé dat de bijdrage van de landbouw aan de vervuiling minder gaat worden, de bijdrage kan ook groter worden.

**Is er financiële ondersteuning mogelijk?**

De aanwijzing van de NV-gebieden volgt uit de derogatiebeschikking, hiervoor is geen aparte financiële ondersteuning mogelijk. Samen met de sector wordt wel gekeken welke maatregelen de sector zelf kan nemen om de waterkwaliteit te verbeteren, zodat het areaal NV-gebieden in de toekomst afneemt.

Wel kunnen agrarische bedrijven die versneld de derogatie moeten afbouwen gebruikmaken van de Subsidieregeling Behoud Grasland. Natuurlijk is dat ook in 2024 beschikbaar voor de boeren met percelen in de nu aangewezen gebieden. Meer informatie over deze subsidieregeling is [hier](#) te vinden.

**Als er geen aanvraag is voor derogatievergunning, zijn deze regels dan toch van toepassing?**

Voor alle agrarische bedrijven in een NV-gebied gaat de totale stikstofgebruiksnorm omlaag met 5% in 2024 en 20% in 2025. Dit doen we om de waterkwaliteit in die gebieden te verbeteren. Voor bedrijven die geen derogatievergunning aanvragen geldt dit dus ook.

**Wat dragen deze maatregelen bij aan de doelen op stikstof en water?**

De maatregelen dragen bij aan de opgaven voor stikstof en water. Voor met name de snellere afbouw van derogatie in NV-gebieden en de 20%-verlaging van de totale stikstofgebruiksnorm in 2025 wordt een duidelijke verbetering van het grond- en oppervlaktewater in de aangewezen gebieden verwacht.

Er wordt verwacht dat de maatregelen ook zullen bijdragen aan het verkleinen van de belasting van de stikstof in de stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Met de maatregelen zal worden bijgedragen aan de opgaven voor waterkwaliteit en stikstof.

**Mijn gebied heeft alleen een fosforprobleem, waarom krijg ik ook 20% korting op de stikstofgebruiksnorm?**

Voor alle agrarische bedrijven in een NV-gebied gaat de totale stikstofgebruiksnorm omlaag met 5% in 2024. In afstemming met de Europese Commissie gaat gekeken worden of er in plaats van (een deel van) de 20% korting op de stikstofgebruiksnorm in 2025 alternatieve fosformaatregelen mogelijk zijn in gebieden die alleen vanuit fosfor worden aangewezen.

**Waar is meer informatie te krijgen?**

Zodra de wijziging van de Uitvoeringsregeling meststoffenwet (Urm) definitief wordt gepubliceerd, zal op de website van RVO meer informatie te vinden zijn over de implementatie van maatregelen en over de wijze waarop voor 2024 een derogatievergunning kan worden aangevraagd.